

af sønnen L.B. Fabricius. I små anekdotiske glimt møder vi mange af tidens kendte kammermusiknavne. En særlig dimension i forfatterens liv i musikken blev ægteskabet i 1912 med den lovende svenske sangerinde Sigrig Boberg, der i de første år af deres bekendtskab lever en omflakkende koncerttilværelse i udlandet. Første verdenskrig satte stop herfor, og Sigrig Boberg opgav karrieren til fordel for familien.

Forfatterens musikalitet synes også at have ytret sig som sprogtalent, en kendsgerning han ikke lægger skjul på, og som fik stor betydning for hans virke som sagfører.

Erindringerne er nedskrevet med tanke på børnene og bogen er da også meget privat, men gennem de få glimt af advokatvirksomheden i provinsen i årene før første verdenskrig fornemmes en retskaffen personlighed der harmes over embedsmisbrug og kollegers uhæderlige forretningsmetoder. Tyngdepunktet, og det der retfærdiggør en udgivelse – under en titel som skal tages ganske bogstavelig – er arbejdet som juridisk rådgiver og forhandler for de danske mejeriers fællesorganisation, samt den sag han førte mod Metodistkirken og dens leder i Danmark, Anton Bast.

Gennem forstanderen for Dalum Landbrugsskole, Th. Madsen-Mygdal knyttes forbindelsen til mejerierne, og Fabricius' gode internationale reputation blev til god nytte for eksporten, ikke mindst under de vanskelige forhold under krigen. I efterkrigsårene kom organisationen i betydelige vanskeligheder, en storstilet plan om produktion og eksport af tømælk måtte opgives med tab, efter forfatterens opfattelse især på grund af ledelsens forretningsmæssige udygtighed.

Mest dramatisk forekommer dog advokatens mangeårige, rent ud stædige kamp mod Metodistkirken som forsvarer for pastor J. P. Ingerslev. Den strakte sig over fem år og blev på det nærmeste ført for advokatens egen regning og risiko. Foruden ved de danske domstole måtte sagen føres for en kirkelig domstol i Haag og en generalkonference i Kansas City. Den førte til domfældelse af Bast, til oprejsning og erstatning for Ingerslev, og til megen international anerkendelse af Fabricius, men for hans forretning, der i disse år næsten havde ligget stille var det ødelæggende.

Det ville være svært at få det fulde udbytte af disse erindringer, om ikke udgiveren havde forsynet dem med et væld af korrigerende og supplerende noter, der har krævet et ikke ringe forskningsarbejde. Lad så være at noterne nu og da grænser til det overflødige i ordets gamle betydning: over alle bredder.

Su. Cedergreen Bech

JØRGEN H. BARFOD: Folkets oprør. Modstandskamp på Amager. Årsskrift for Frihedsmuseets Venner 1991. Kbh., 1991. 177 s. Ill. 58 kr.

Jørgen H. Barfods bog er skrevet på grundlag af et indsamlingsarbejde foretaget af en gruppe forhenværende modstandsfolk fra Amager. Det indsamlede materiale er især beretninger fra medlemmer af modstandsbevægelsen og der er suppleret med oplysninger fra trykt materiale af forskellig karakter, især er samlingen af biografier over faldne i Danmarks Frihedskamp udnyttet. Brev- og dokumentmateriale foreligger kun i meget beskedent omfang i Københavnsledelsens arkiv

(reelt arkivfragment). Bogen beskriver alle typer modstandsaktiviteter, der har forbindelse til Amager og lægger vægt på at få mange personoplysninger og konkrete aktionsberetninger med. Det har givet vanskeligheder med afgrænsningen af stoffet, idet Amager, kun hvad angår militærgruppearbejdet og med hensyn til opgaverne efter den 4. maj 1945, har udgjort en selvstændig enhed. Hvad angår sabotage er der selvfølgelig normalt handlet ud fra et overordnet københavnsk perspektiv med især BOPA og Holger Danske som aktører.

Barfod sætter de lokale begivenheder ind i en ramme, der dækker både København og landet som helhed i perioden. Fremstillingen er her ret bred og der er tænkt på en læserkreds uden særligt kendskab til besættelsestiden. Alligevel kan de udvalgte begivenheder virke løsrevne, når deres tilknytning til lokalsamfundet er meget svag; f.ex. er episoden med det danske marinefartøj Hvidbjørnen i Storebælt den 29.8.43 medtaget ud fra det kriterium, at mandskabet efter internering i Korsør kommer til en skole på Amager. Grundige redegørelser for kampene på de militære kaserner på Amager den 29.8.43 falder strengt taget også udenfor den afgrænsning, der må følge af bogens titel.

Hvor den generelle udvikling i modstandsbevægelsen trækkes grundigt ind i fremstillingen, er der til gengæld ikke meget om den almindelige organisationsstruktur, sociale struktur og befolkningssammensætning på Amager. Det betyder, at fremstillingen ikke lader sig anvende til komparative analyser i forbindelse med de øvrige grundige lokalframstillinger af modstandsarbejdet, der allerede eksisterer, blandt disse en langt mere analytisk fremstilling af modstandsarbejdet på Bornholm skrevet af Jørgen H. Barfod.

I bogens titel er angivet dens tolkning af modstandsaktiviteterne på Amager, idet »oprør« kun skal forstås som oprør mod besættelsesmagten. Der er ingen sociale/politiske skillelinjer i modstandsbevægelsen ifølge Barfod. Det nationale samler alle grupperinger.

Fremstillingen er således generelt uproblematiserende og det gælder alle sider af modstandsbevægelsens organisation og virke, herunder også med hensyn til aktiviteterne i befrielsesdagene i maj 1945.

Palle Roslyng-Jensen